

Fra www.ulandsnyt.dk d. 10-08-2004)

Kommentar om WTO-aftalen: Danmark må på banen

Af John Nordbo, koordinator for 92-gruppen - en koalition af 20 danske miljø- og u-landsorganisationer.

Vent med skåltalerne! - Ret beset er det småt med konkrete beslutninger i den 17 sider lange aftale, som blev indgået ved månedsskiftet af Verdenshandelsorganisationen, WTOs, generelle råd.

Det mest konkrete er en aftale om, at alle former for eksportstøtte til landbrugsvarer skal udfases. Men eksportstøtten udgør kun en lille del af den samlede landbrugsstøtte. For tiden maksimalt 5 milliarder US dollar ud af de rige landes samlede landbrugsstøtte på 300 milliarder dollar om året.

Eksportstøtten er en særlig støtte, som bruges på at skaffe især EU af med den overproduktion af sukker, oksekød, mælk og korn, som til trods for den almindelige landbrugsstøtte, er usælgelig på verdensmarkedet. Det er kun denne form for støtte, der er opnået enighed om at skrotte - engang. Slutdatoen er endnu ikke fastsat.

Aftalen sætter også visse rammer for de videre forhandlinger om reduktion af de øvrige 98 procent af landbrugsstøtten. Men den formel, som skal bruges for reduktionerne, er ikke fastsat.

Det vil være de kommende års forhandlinger, der afgør, om EU og USA reelt bliver nødt til at reducere støtten, eller om man blot kan ændre lidt på de måder, støtte gives. Der er intet i den netop indgåede aftale, som tyder på, at denne del af landbrugsstøtten vil blive afskaffet.

Aftalen handler også om told på landbrugsvarer, men heller ikke på dette område er der nået enighed om formelen for reduktionerne. Det står klart, at der bliver tale om toldreduktioner, som omfatter en meget bred kreds af produkter, men det fremgår også tydeligt af aftalen, at der skal tages særlige hensyn til produkter, som opfattes som "følsomme" af importlandet.

Det er altså ikke sikkert, at der vil ske mærkbare forbedringer af u-landenes markedsadgang for de varer, hvor toldmurene er højest.

Det er meget vide rammer, som den nye aftale udstikker for de fremtidige forhandlinger i WTO. Der er faktisk mulighed for, at man inden for aftalens rammer kan nå frem til meget mere fair handelsvilkår med betydeligt lavere statsstøtte og toldmure i de rige lande.

Men der er også en risiko for, at der kun bliver tale om afskaffelse af de 2 procent eksportstøtte og småjusteringer af den øvrige landbrugsstøtte og toldbeskyttelsen.

Problemet for Danmark er, at selv om vi principielt er tilhængere af mere frie og fair handelsvilkår for u-landene, så har EU hidtil arbejdet for at begrænse liberaliseringen af handlen med landbrugsvarer.

Forløbet frem til den nye WTO-aftale har klart vist, at EU ikke har ændret linie. EU er fortsat af den opfattelse, at man kommer med indrømmelser, når handlen med landbrugsvarer liberaliseres, selv om disse "indrømmelser" vil være til gavn for vores egne skatteborgere, forbrugere, samfundsøkonomi og miljø.

Hvis EUs linie skal ændres, er det nødvendigt, at nogle medlemslande spiller ud med konkrete og ambitiøse forslag.

Den nye aftale betyder, at WTO-forhandlingerne nu formelt set er på sporet igen. Der er imidlertid ingen, der forventer, at der vil ske mere på landbrugsområdet, før efter det amerikanske præsidentvalg, og før næste års WTO-ministerkonference i Hong Kong kan åbnes i horisonten.

Der er med andre ord tid til refleksion internt i EU over forhandlingslinien. Spørgsmålet er, om Danmark vil benytte lejligheden til at starte den nødvendige debat. Jeg håber, at den nye fødevareminister har mod og mandshjerte nok til det.